

розроблювати стратегічні та тактичні цілі, та найефективніше здійснювати свою діяльність. Для подолання даної проблеми керівникам необхідно розроблювати комплекс заходів, який б враховував всі внутрішні, зовнішні чинники, а також всі чинники на які підприємство може впливати прямо чи опосередковано.

Для ефективної організації економічної безпеки вітчизняним підприємствам необхідно здійснювати постійний моніторинг загроз діяльності підприємства на основі обраних індикаторів та граничних значень, аналіз фінансового-господарського становища та економічної ефективності діяльності суб'єктів господарювання на основі обраних факторів, розробити систему отримання та обробки даних, розробити комплекс заходів захисту від небажаних обставин, використовувати заходи забезпечення економічної безпеки відповідно до результатів моніторингу, аналізу та оцінки фінансового становища. Об'єднавши всі заходи в єдину систему безпеки вітчизняні підприємства зможуть протистояти всім негативним впливам внутрішнього та зовнішнього середовища.

Таким чином, в нашій країні, та безпосередньо на вітчизняних підприємствах існує низка проблем, що не дає вітчизняним підприємствам в повній мірі забезпечити економічну безпеку підприємства, та найкраще реалізувати свій потенціал. Оскільки, на даний момент, країна знаходиться в умовах нестабільності та невизначеності, та, оскільки, не можливо розробити систему забезпечення економічної безпеки, яка б підійшла всім підприємствам, то кожному вітчизняному підприємству необхідно розробити власну стратегію поведінки в досягненні економічної безпеки підприємства, враховуючи власні можливості та потенціал.

Список літератури:

1. Гончаренко Л.П. Економічна й національна безпека: навч. посіб. / Л.П. Гончаренко. – М. «Видавництво «Економіка», 2008. – 325 с.
2. Варналій З.С. Економічна безпека: навч. посіб. / З.С. Варналій, П.В. Мельник, Л.Л. Тарангул // за ред. З.С. Варналія. — К.: Знання, 2009. – 298 с.
3. Терехов В.В. Економічна безпека підприємства як успішна складова сучасного бізнесу [Електронний ресурс] / В.В. Терехов // Прогноз фінансових ризиків: інтернет-журнал, 2013. - Режим доступу: <http://bre.ru/security/22999.html>.

СИСТЕМА УПРАВЛІННЯ ЕКОНОМІЧНОЮ БЕЗПЕКОЮ ПОРТОВОГО ОПЕРАТОРУ В УМОВАХ РИЗИКУ

Бойко М.О., аспірант, Інститут проблем ринку та економіко-екологічних досліджень НАН України, м. Одеса, Україна

Визначення економічної безпеки суб'єкта господарювання є об'єктивною необхідністю та обов'язковою умовою ефективною моделі управління підприємства в цілому. Управління економічною безпекою забезпечує узгодженість фінансово-

господарської діяльності суб'єкта господарювання за видами діяльності та спрямовано на забезпечення стабільності у просторі та часі, а також підтримання належного рівня його конкурентоспроможності у короткостроковій та довгостроковій перспективах.

Вагомий внесок у висвітлення проблем, пов'язаних із стійкістю економічного розвитку та економічною безпекою підприємства здійснено провідними зарубіжними і вітчизняними науковцями, серед яких В. Алькема, В. Забродський, А. Козаченко, Ю. Кім, Н. Кизим, А. Кириченко, Ю. Лисенко, А. Ляшенко, С. Мищенко, Є. Олейников, В. Пономарьов, С. Покропившій, Р. Руденський, В. Тамбовцев та інші.

Достатньо глибоко досліджено необхідність, причини, функції економічної безпеки в умовах трансформаційних процесів, розроблено загальні підходи до сутності економічної безпеки підприємства, подальшого розвитку набула теорія економічних ризиків у підприємництві, а також теорія антикризового управління підприємством. Незважаючи на досить широкий спектр досліджень щодо сутності, заходів із забезпечення економічної безпеки підприємства, деякі дослідження здебільшого мають загальнонауковий, методологічний характер та не мають прикладного характеру. Крім того, на теперішній час не вирішені проблеми оцінки економічної безпеки, пов'язані з новими умовами ринкових трансформацій та методів господарювання, а також відсутністю загальної методики визначення економічної безпеки підприємств з урахуванням галузевих особливостей. У зв'язку з цим є доцільним подальший розвиток теоретично-прикладних засад управління економічною безпекою підприємств, зокрема розробка системи управління економічною безпекою на підприємствах портової діяльності.

При створенні системи управління економічною безпекою портового оператора необхідно враховувати, що «процес створення чи поліпшення системи безпеки відбувається відповідно до визначених цілей бізнесу, а також мети і завдань системи безпеки». При цьому, «стан системи економічної безпеки підприємства залежить не лише від суб'єктів внутрішнього середовища, а й значною мірою від суб'єктів зовнішнього середовища функціонування підприємства» [1].

В цілому, «механізм управління економічною безпекою підприємства включає в себе такі елементи: організаційну структуру; функції організації, управління, обґрунтування і реалізації ефективних форм і методів створення, вдосконалення і розвитку системи економічної безпеки; методи забезпечення; засоби та важелі; показники та критерії оцінки; нормативно-правове та інформаційне забезпечення» [2].

Перелічені елементи механізму управління економічною безпекою повинні розроблятися з урахуванням, що зміни економічної ситуації, посилення чи послаблення конкурентної боротьби або спади ділової активності та низка інших факторів невизначеності мають великий вплив на результати діяльності портового оператора в цілому, тому в сучасних умовах без врахування чиннику ризику обійтися просто неможливо. При цьому важливо виділити зовнішні ризики, які визначаються макроекономічною ситуацією (загальний спад обсягів виробництва в країні, збільшення рівня інфляції, недосконалість і нестабільність податкового

законодавства, зменшення рівня реальних доходів і купівельної спроможності населення) та внутрішні ризики, які залежать від самого підприємства (некваліфікований менеджмент, надмірна прихильністю керівництва до ризикових операцій, неправильна оцінка фінансово-економічного стану партнерів, нестабільний фінансовий стан і т. ін.)

Пропонується загальна система управління економічною безпекою портового оператора, яка представлена на рис. 1.

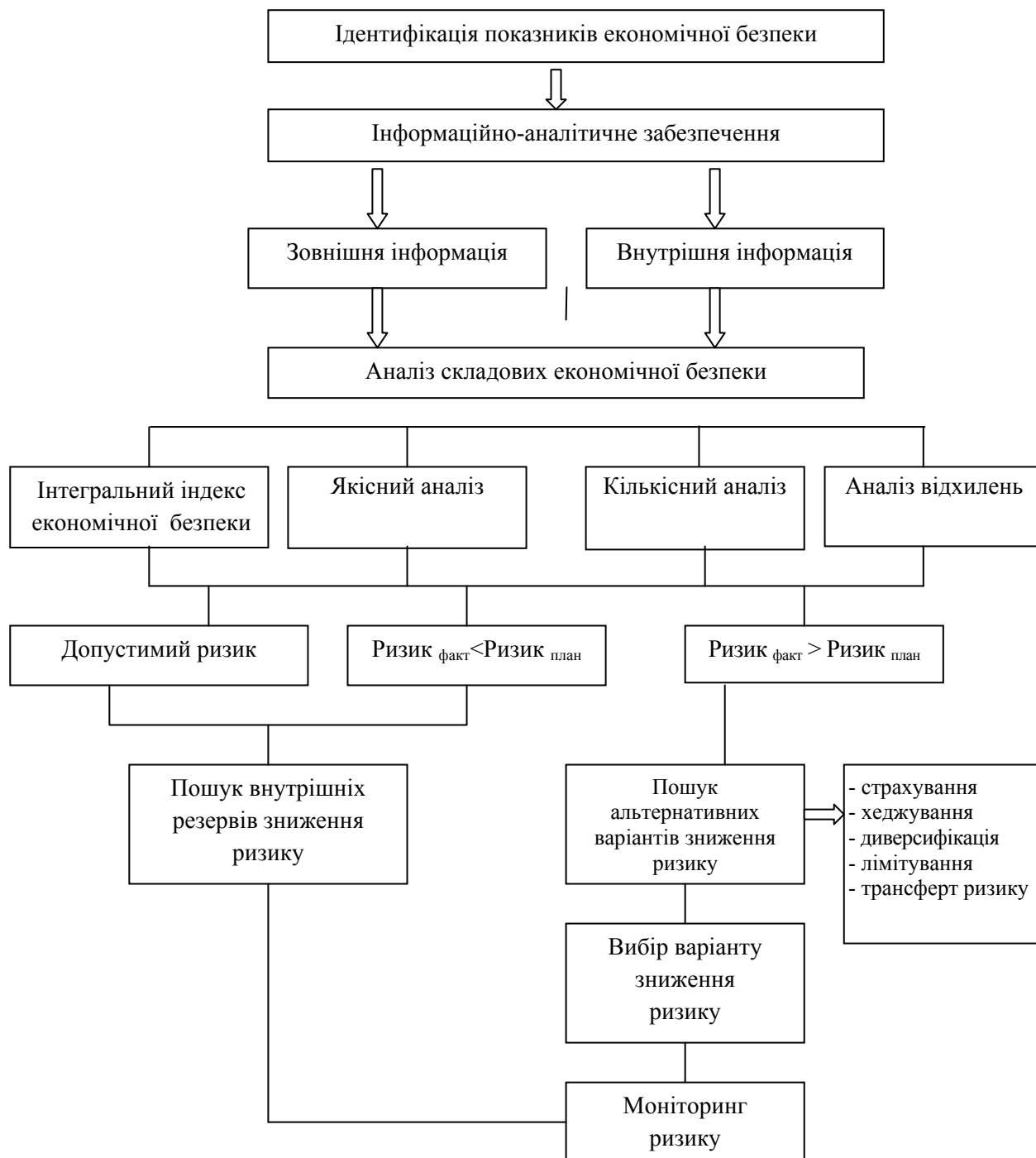

Рис.1. Загальна система управління економічною безпекою портового оператора в умовах ризику

Для формування ефективної системи управління економічною безпекою, перш за все, необхідно попередньо ідентифікувати показники. Ідентифікація показників економічної безпеки та розробка алгоритму їх оцінки полягає у виявленні всіх видів можливих ризиків, пов'язаних із кожною конкретною операцією в морському порту.

У напрямку підвищення ефективності управління економічною безпекою портового оператора важливе значення має визначення інформаційного забезпечення та аналітичних процедур, які повинні базуватися на прогресивних методиках та забезпечувати ефективність аналітичного процесу. Для практики існує потреба більш детально проробити аналітичний інструментарій кількісної та якісної оцінки економічної безпеки, яка ґрунтується на доступній для зовнішнього користувача інформації. В таких умовах досить затребуваною стає розробка методики аналізу економічної безпеки, яка дозволяє оцінити припустимий рівень ризику та прогнозувати ймовірність його настання.

Визначення інтегрального індексу економічної безпеки, проведення якісного та кількісного аналізу з визначенням відхилень від показників, що закладені до бюджету дозволяє зробити висновки про наявність допустимого ризику, визначити існуючі загрози як на рівні управління, так і виникнення аварійних морських подій у портах на місцях зберігання, перевалки вантажів.

Безумовно, що «безпечний розвиток порту повинен передбачати неперервний процес запобігання, нейтралізації чи подолання загроз економічної безпеки, який відповідає стратегічним цілям підприємства і тенденціям його розвитку» [3]. Таким чином, важливою компонентою системи економічної безпеки портового оператора є пошук внутрішніх резервів та альтернативних варіантів зниження ризику, що може включати різноманітні засоби, серед яких можливо виділити страхування (самострахування), хеджування, диверсифікація, лімітування, трансферт ризику.

Вибір варіанту зниження ризику та постійний моніторинг ризику з метою досягнення економічної безпеки портового оператора на необхідному рівні повинно здійснюватися по кожному ризику окремо.

Подальше дослідження в цьому напрямку включає визначення інструментів забезпечення економічної безпеки портового оператора, методів та прийомів її оцінки для досягнення найкращих результатів господарювання.

Список літератури:

1. Васильців Т.Г. Фінансово-економічна безпека підприємств України: стратегія та механізми забезпечення: монографія / Т.Г. Васильців, В.І. Волошин, О.Р. Бойкевич., В.В. Каркавчук [за ред. Т.Г. Васильціва]. – Львів: ВИДАВНИЦТВО, 2012. – 386 с.
2. Папехин Р.С. Индикаторы финансовой безопасности предприятий / Р.С. Папехин // Взгляд молодых ученых на экономические и финансовые реформы в России: Сб. ст. – Волгоград: Волгоградское научное изд-во, 2007. – 27 с.
3. Алькема В.Г. Економічна безпека морських портів як територіальних логістичних утворень / В.Г. Алькема // Розвиток методів управління та

господарювання на транспорті : зб. наук. праць. – Одеса : Видавництво Одеського національного морського університету, 2010 – Вип. 32. – 239 с.

ТЕОРЕТИЧЕСКИЕ АСПЕКТЫ ИССЛЕДОВАНИЯ ПЕРЕВОЗОК ОПАСНЫХ ГРУЗОВ

*Караман М.А., студент,
Одесский национальный морской университет, г. Одесса, Украина*

За последние несколько лет морские перевозки опасных грузов резко возросли и были созданы специализированные суда для их перевозки. Танкера являются наиболее сложными сооружениями в силу того, что перевозимый ими груз представляет огромную угрозу с точки зрения безопасности мореплавания и охраны морской среды. Танкера перестраиваются, эксплуатируются; для них создаются наиболее лучшие условия для безопасной перевозки грузов; вносятся все новые и новые элементы в конструкцию танкеров; добавляются поправки в законы и проводятся тщательные проверки судов по прибытию в порт. Кроме того, проблемы, вызванные многочисленными авариями танкеров, приводят к катастрофическим последствиям.

Проблемой безопасности перевозок опасных грузов морем занимались Владимиров В.А., Дубнов П.Ю., Казимиров А.Г.

Целью данной работы является исследование теоретических положений возникновения танкерного флота, особенности эксплуатации, выявление проблем, связанных с постройкой и эксплуатацией танкеров, анализ причин масштабных аварий.

Танкер (*английское tanker, от tank -- цистерна, бак, резервуар*) — морское или речное грузовое судно, предназначенное для перевозки наливных грузов. Танкера перевозят сырую нефть и продукты её переработки, сжиженные газы, пищевые продукты (растительное масло, молоко, патоку, китовый жир, вино и др.), химикалии (кислоты, спирт и др.), расплавленную серу, асфальт, пресную воду и т. п. Общий тоннаж танкеров составляет около 40% суммарного тоннажа мирового транспортного флота.

Увеличение спроса на нефть и нефтепродукты является серьезным фактором роста бизнеса. При этом развиваются не только нефтедобывающие и нефтеперерабатывающие компании, но и компании, которые осуществляют транзит — владельцы нефтепроводов и танкеров. Это является стимулом развития системы перевозок.

Танкеры проектируются, строятся и эксплуатируются в соответствии с определенными правилами и инструкциями. Эти правила и инструкции, устанавливаемые правительствами тех стран, в которых такие суда зарегистрированы,